

Stosunek do szczepień przeciw COVID-19 w marcu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2020/21

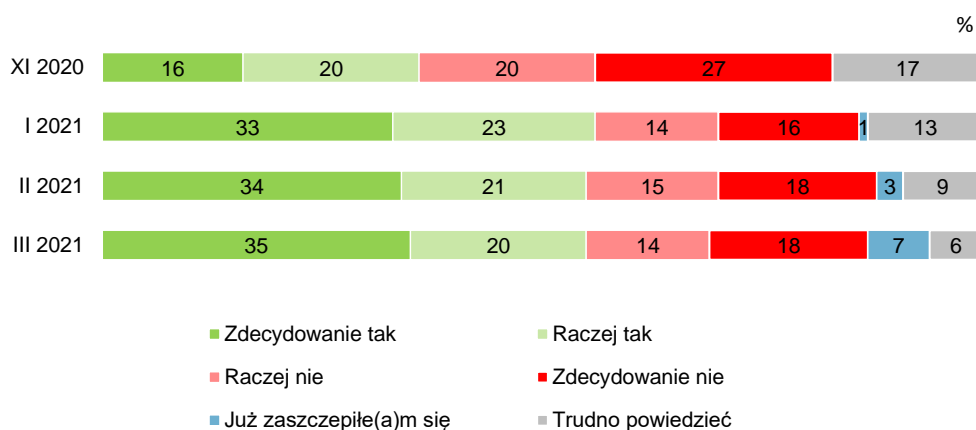
Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Liczba zakażeń wirusem SARS-CoV-2 w ostatnich tygodniach bardzo dynamicznie rośnie. W marcowym sondażu¹ po raz kolejny zapytaliśmy badanych o ich stosunek do szczepień przeciw COVID-19. W ramach Narodowego Programu Szczepień szczepieni już byli m.in. nauczyciele, a wkrótce rozpoczynają się szczepienia przewlekle chorych, kolejnych roczników seniorów, a pod koniec miesiąca – służb mundurowych².

Podobnie jak w lutym ponad połowa respondentów (55%) chciałaby się zaszczepić przeciw COVID-19, natomiast co trzeci (32%) nie ma takiego zamiaru. W porównaniu z poprzednim miesiącem wzrósł odsetek badanych, którzy już się zaszczepili (z 3% do 7%), a zmalał – niemających sprecyzowanego stosunku do szczepień (z 9% do 6%).

CBOS

RYS. 1. Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?*

* W listopadzie, gdy szczepionka przeciw COVID-19 nie była jeszcze dostępna, treść pytania była następująca: Gdyby była dostępna szczepionka przeciw COVID-19, to czy zaszczepił(a)by się Pan(i) przeciw tej chorobie?

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (370) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 1 do 11 marca 2021 roku na próbie liczącej 1154 osoby (w tym: 44,5% metodą CAPI, 41,2% – CATI i 14,3% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

² Narodowy Program Szczepień – otwieramy rejestrację dla kolejnych grup osób – Szczepienie przeciwko COVID-19 – Portal Gov.pl (www.gov.pl).

Stosunek do szczepień przeciw COVID-19 w istotny sposób zależy od wieku badanych. Generalnie starsi respondenci mają wobec nich bardziej przychylne nastawienie. Najbardziej chęć zaszczepienia się deklarują najmłodszy ankietowani, w wieku 18–24 lata, a wraz z wiekiem odsetek wyrażających taki zamiar rośnie. Największy udział deklarujących zamiar zaszczepienia się rejestrujemy wśród badanych w wieku 55–64 lata (75%), wśród starszych – w wieku 65 lat i więcej odsetek ten jest mniejszy (61%), lecz niemała część tej grupy (17%) już się zaszczepiła.

TABELA 1

Wiek	Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?			
	Tak	Nie	Już zaszczepiłem(a) się	Trudno powiedzieć
	w procentach			
18–24 lata	40	52	1	8
25–34	41	48	4	7
35–44	49	40	4	6
45–54	54	31	8	7
55–64	75	15	5	5
65 lat i więcej	61	18	17	3

Z analizy różnicowań społeczno-demograficznych wynika, że bardziej przychylne niż inni nastawienie do szczepień deklarują mieszkańcy największych miast (jedynie 18% nie chce się zaszczepić), absolwenci wyższych uczelni (26% nie chce się zaszczepić) oraz badani z gospodarstw domowych o najwyższych dochodach *per capita*, wynoszących co najmniej 3000 zł (20% nie chce się zaszczepić).

Nastawienie do szczepień wyraźnie zależy też od obaw związanych z zakażeniem się koronawirusem. Badani bardziej obawiający się zakażenia częściej deklarują chęć zaszczepienia się.

TABELA 2

Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?*	Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?			
	Tak	Nie	Już zaszczepiłem(a) się	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Tak, bardzo się boję	74	13	9	4
Tak, trochę się boję	67	19	8	7
Nie, raczej się nie boję	37	51	6	5
Nie, w ogóle się nie boję	24	64	7	5

* Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

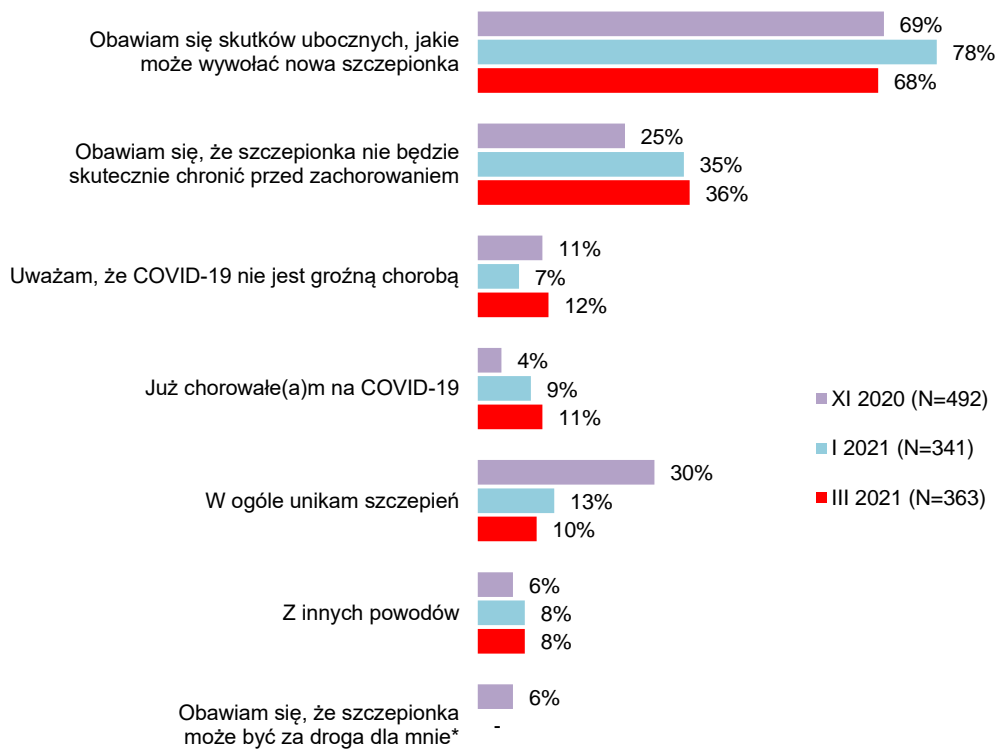
Respondentów, którzy nie chcą się zaszczepić przeciw COVID-19, zapytaliśmy o powody takiej decyzji. Niezmiennie od listopada, od kiedy pytamy o te kwestie, głównym czynnikiem zniechęcającym do szczepień są obawy dotyczące potencjalnych skutków ubocznych, jakie może wywoływać nowa szczepionka (68%). Powód ten wymieniany jest obecnie porównywalnie często co w listopadzie, a relatywnie rzadziej niż w styczniu. Kolejną istotną przyczyną niedecydowania się na szczepienie są obawy związane z niedostateczną skutecznością szczepień. Powód ten, podobnie jak styczniu, podawany był mniej więcej przez co trzecią osobę, która nie chce się zaszczepić, i sytuował się na drugim

miejscu pod względem częstości wskazań. Natomiast częściej niż w styczniu brak chęci zaszczepienia się badani uzasadniają tym, że COVID-19 nie jest groźną chorobą. Powód ten wymieniło 12% ankietowanych niezamierzających się zaszczepić. Niewiele mniej respondentów niechęć do szczepień uzasadniania przebyciem już COVID-19 (11%) oraz unikaniem szczepień w ogóle (10%). Co trzynasty badany wskazywał inne powody, wśród których wymieniano brak zaufania do szczepionek ze względu na zbyt krótki czas testowania szczepionki, niedostateczne przebadanie szczepionki. Niektórzy respondenci deklarowali, że nie decydują się na szczepionkę, gdyż mają dobrą odporność bądź wzmacniają ją suplementami. Część ankietowanych jako powód niedecydowania się na szczepienie wskazywała alergie lub choroby współistniejące, a inni porównywali COVID-19 do grypy. Niektórych badanych do szczepień zniechęcają długie kolejki oczekujących. W części wypowiedzi pojawiał się koronaszczepizm kwestionujący istnienie epidemii.

CBOS

RYS. 2. Dlaczego nie chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?
Z poniższej listy proszę wybrać maksymalnie dwa najważniejsze powody

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE NIE CHCĄ SIĘ SZCZEPIĆ

* W styczniowym badaniu odpowiedź „Obawiam się, że szczepionka może być za droga dla mnie” została usunięta, gdyż zgodnie z Narodowym Programem Szczepień przyjętym w grudniu przez rząd szczepionki są darmowe

Podobnie jak w lutym, ponad połowa dorosłych Polaków chciałaby się zaszczepić przeciw COVID-19, a mniej więcej co trzeci nie ma takiego zamiaru. Jednocześnie w stosunku do poprzedniego miesiąca przybyło zaszczepionych (wzrost z 3% do 7%), a ubyło badanych niemających sprecyzowanego stanowiska w tej kwestii. Warto zaznaczyć, że niezmiennie od listopada, od kiedy monitorujemy stosunek Polaków do szczepień przeciw COVID-19, spada odsetek Polaków niemających wyrobionej opinii na temat szczepień.

Głównym powodem zniechęcającym Polaków do szczepień są obawy związane ze skutkami ubocznymi, jakie może wywoływać szczepionka, a na drugim miejscu pod względem częstości wskazań plasują się wątpliwości dotyczące skuteczności szczepień.

Opracował

Małgorzata Omyła-Rudzka